

ELÄMÄÄ BARCELONASSA

Sekatekniikalla työstetyn sarjakuvakirjan suunnittelu

Pasanen Pihla

Opinnäytetyö

Kuvataiteen koulutus
Kuvataiteilija (AMK)

2023

Kuvataiteen koulutus
Kuvataiteilija

Tekijä	Pihla Pasanen	Vuosi	2023
Ohjaaja(t)	Eija Rajalin		
Toimeksiantaja	Lapin Ammattikorkeakoulu		
Työn nimi	Elämää Barcelonassa – Sekatekniikalla työstetyn sarjakuvakirjan suunnittelu		
Sivumäärä	26		

Taiteellisena tutkimuksena toteutetussa opinnäytetyössäni suunnittelin luonnoksen sarjakuvakirjasta. Kuvituksissani ja opinnäytetyössäni pyrin vastaamaan kysymykseen, miten suunnitella sarjakuvakirja sekatekniikalla. Lisäksi pohdin mitä eri tekniikoita ja materiaaleja sarjakuvakirjan teossa voi käyttää ja kuinka ne vaikuttavat kirjan kerrontaan, sekä sitä, miten sekatekniikan käyttö vaikuttaa taiteelliseen ilmaisuun ja kuinka se voi luoda uusia ja erilaisia visuaalisia kokemuksia sarjakuvakirjan kontekstissa.

Opinnäytetyöni koostui kuvituksista ja prosessinkuvauksesta. Valmistin kuvitukset sekatekniikalla käyttäen välineinäni valokuvia, piirtämistä ja maalaamista sekä käsin että digitaalisesti. Yhdistin eri materiaaleilla ja tekniikoilla tehdyt kuvituksen osat Procreate- ja Adobe Photoshop -sovellusten avulla.

Teos sisältää 5 aukeamaa, joilla jokaisella on oma kuvituksensa. Kirjassa ei ole sanoin kerrottua tarinaa eikä sarjakuvalle tyypillisiä ruutuja, vaan se keskittyy viestittämään tunteita pelkkien kuvitusten välityksellä. Jokainen kuvitus on oma pieni tarinansa jokapäiväisestä elämästä Barcelonassa.

Prosessin aikana kävi ilmi, että sekatekniikalla työskennellessä vain mielikuvitus ja oma osaaminen ovat rajana siinä, mitä voi tehdä. Koen, että nykypäivän kuvataiteilijan on hyvä taitaa useampien materiaalien käyttöä, sillä eri tekniikoilla voi korostaa erilaisia asioita. Opinnäytetyön perusteella sarjakuvakirja sekatekniikalla suunnitellaan tutkimalla, kuuntelemalla, tarkkailemalla sekä olemalla avoin ja kiinnostunut ympäristöstään.

Sarjakuvakirjani luonnoksen avulla on mahdollista toteuttaa kokonainen sarjakuvakirja kehittämälläni teemalla sekä tekniikoilla. Lisäksi on mahdollista tehdä myös sarja saman tyyllisiä kirjoja eri kaupungeista tai maista. Opinnäytetyöni tulokset ovat siis hyvin hyödynnettävissä kirjan jatkokehittelyssä.

Avainsanat
Muita tietoja

kuvitus, sekatekniikka, sarjakuvataide, sarjakuvat
luonnos sarjakuvakirjasta

Degree Programme in Fine Arts
Visual Artist

Author	Pihla Pasanen	Year	2023
Supervisor(s)	Eija Rajalin		
Commissioned by	Lapland University of Applied Sciences		
Title	Life in Barcelona – Design of a mixed media comic book		
Number of pages	26		

In my thesis, done as an artistic research, I designed a draft of a comic book. With my illustrations and my thesis, I try to answer the question on how to design a comic book using mixed media. In addition, I also explored what different techniques and materials could be used in the making of a comic book and how they affect the narrative of the book, as well as how the use of mixed media affects artistic expression and how it can create new and different visual experiences in the context of a comic book.

My thesis consists of illustrations and process description. I made the illustrations in mixed media using photographs, drawings and paintings made both by hand and digitally. I combined the parts of the illustration made with different materials and techniques using Procreate and Adobe Photoshop applications.

The work contains 5 spreads, each with its own illustration. The book does not have a story told in words, nor does it have typical comic book frames. It focuses on communicating emotions through illustrations alone. Each illustration is its own little story about everyday life in Barcelona.

During the process, it became clear that when working with mixed media, only your imagination and your own skills are the limits of what you can do. I feel that it is useful for visual artists today to know how to use several materials, because different techniques can be used to emphasize different things. According to my thesis findings, a comic book using mixed media is designed by exploring, listening, observing and being open and interested in your surroundings.

With the help of the draft of my comic book, it is possible to create an entire comic book with the theme and techniques I developed. In addition, it is also possible to draft a series of books in the same style inspired by different cities or countries. The results of my thesis are therefore very useful for the further development of the book.

Keywords illustration, mixed media, comic art, comics
Special remarks draft of the comic book

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 SARJAKUVIEN HISTORIA JA ILMAISUKEINOT	7
2.1 Sarjakuvan historiaa	7
2.2 Sarjakuvan moninaiset ilmaisukeinot	7
3 SEKATEKNIikka	10
4 SARJAKUVAKIRJAN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS.....	11
4.1 Kuvittaminen ja erilaiset materiaalit	11
4.2 Kuvitusten aiheiden valinta.....	12
4.3 Tarinankerronta sarjakuvan avulla	16
5 ELÄMÄÄ BARCELONASSA -SARJAKUVAKIRJAN TYÖPROSESSI	19
6 POHDINTA.....	25
LÄHTEET.....	26

1 JOHDANTO

Hyvin toteutettu kuvitus voi yksinään välittää tarinan voimakkaasti ja vaikuttavasti ilman sanoja. Sarjakuvissa kuvitukset ovat yleensä tärkein osa kirjaa. Kuvitukset luovat tunnetiloja, jotka saavat lukijan eläytymään tarinaan ainutlaatuisella tavalla. Kuvitusten avulla voidaan välittää monimutkaisiakin tunteita, kuten surua, iloa, yksinäisyyttä ja rakkautta. Tarinan tunnelman syventämisessä voidaan käyttää apuna esimerkiksi valoja, varjoja ja erilaisia kuvakulmia. Kuvitusten avulla voidaan tuoda ilmi merkityksiä, jotka eivät tulisi sanoilla ilmi. Mutta mitä tapahtuu, kun erilaisia tekniikoita ja materiaaleja yhdistetään samaan kuvitukseen? Tällä tutkimusmatkalla arkipäiväiset hetket heräävät uudella tavalla eloon sarjakuvakirjan sivuilla.

Opinnäytetyöni lähtökohtana on tehdä luonnos sarjakuvakirjasta, jonka tekemisessä käytän erilaisia tekniikoita. Tulen tutkimaan omaa prosessiani sarjakuvakirjan suunnittelussa ja toteutuksessa keskittyen muun muassa siihen, mitä tekniikoita voin käyttää ja miten sekatekniikan käyttö vaikuttaa taiteelliseen ilmaisuun.

Toteutan työn taiteellisena tutkimuksena, jonka toiminnallisena tuotoksena on luonnos sarjakuvakirjasta. Haluan toteuttaa konkreettisen työn ja vastata sen avulla kysymykseen, miten suunnitella ja toteuttaa sekatekniikalla tehty sarjakuvakirja. Tutkimuskysymystä täsmentäen ja konkretisoiden pohdin myös mitä eri tekniikoita ja materiaaleja sarjakuvakirjan teossa voi käyttää ja kuinka ne vaikuttavat kirjan kerrontaan sekä sitä, miten sekatekniikan käyttö vaikuttaa taiteelliseen ilmaisuun ja kuinka se voi luoda uusia ja erilaisia visuaalisia kokemuksia sarjakuvakirjan kontekstissa. Taiteellinen tutkimusote sopii opinnäytetyöhöni parhaiten, koska se keskittyy taiteellisen tuotannon merkityksellisyyteen ja vaikutukseen. Kalle Lampelan mukaan taiteellinen tutkimus on sitä, että tutkitaan taidetta sisältäpäin. Se eroaa pelkästään taiteen tutkimisesta niin, että taide on kohteen lisäksi näkökulma, josta omaa prosessia tarkastellaan. (Lampela 2017.)

Haluan kehittää uudenlaisen tavan kertoa tarinoita visuaalisesti. Sekatekniikan käyttö sarjakuvakirjan toteutuksessa tarjoaa monia mahdollisuuksia luoda ainutlaatuisia ja erilaisia visuaalisia kokemuksia. Tämän tyylinen kirja luokitellaan

yleensä sarjakuvakirjaksi. Englanniksi voidaan käyttää myös termiä graphic novel. Suomeksi tämä olisi graafinen romaani, mutta Suomessa tällaista termiä ei oikeastaan käytetä. Luokittelen teokseni siis sarjakuvakirjaksi. Kirjani ei tule kuitenkaan olemaan perinteinen sarjakuva, koska siinä ei ole mitään tiettyä juonta eikä edes varsinaista tarinaa tai sarjakuvalle tyypillisiä ruutuja. Tälle tyyliille on hyödyllistä kehittää uusia ideoita, sillä sarjakuvien menestys on tällä hetkellä kasvussa. Vuonna 2021 sarjakuvien myynti kasvoi edellisvuoteen verrattuna 44 %, kuitenkin laskua oli Suomessa vahvasti vuoteen 2020 asti (Suomen Kustannusyhdistys 2021). Vastaavasti Yhdysvalloissa sarjakuvien sekä sarjakuvaromaanien myynti on ollut jatkuvassa kasvussa vuodesta 2012. Vuonna 2021 myynti edellisvuoteen verrattuna kasvoi yli 60 % (Griepp & Miller 2021.)

Opinnäytetyöhöni sisältyy taiteellisena osana luonnos sarjakuvakirjasta, joka on 10 sivun pituinen. Opinnäytetyössä raportoin kirjan teon vaiheita tutkimuskysymyksiäni ajatellen. Kirjan toteutuksessa käytän suurimmaksi osaksi piirtämistä ja maalaamista sekä perinteisesti että digitaalisesti, mutta myös valokuvaamista. Valokuvan avulla teoksiin voi tuoda erilaisia materiaaleja, joita ei voisi muilla tavoin toteuttaa. Kirja inspiroituu oikean elämän tapahtumista, mutta sen ei ole tarkoitus olla dokumentaarinen journalistisessä mielessä. Teokset tulevat koostumaan elämän pienistä hetkistä, eli asioista ja ihmisistä, joita kohtaan. Kirjassa kuvat, piirrokset ja maalaukset tulevat olemaan pääosassa, mutta siinä tulee olemaan myös vähän tekstejä, jotka jollain tapaa liittyvät kuviin. Nämä tekstit voivat olla esimerkiksi omia ajatuksiani kuvatusta aiheesta tai asioita, joita kuvassa olevat ihmiset ovat sanoneet. Tällä tavoin muodostan arkista kuvaa siitä, mitä maailmassa tällä hetkellä tapahtuu. Kuvat sijoittuvat Barcelonaan, koska kirjan teon aikana olen siellä työharjoittelussa taidegalleriassa.

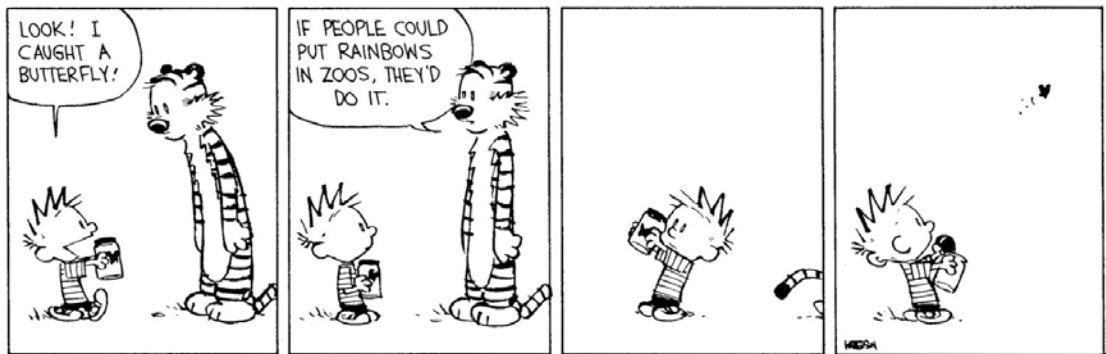
Aiheeni tutkiminen hyödyttää useita ihmisiä. Se hyödyttää taiteilijoita, jotka ovat kiinnostuneita käyttämään erilaisia tekniikoita ja materiaaleja kuvakirjan luomisessa. Tutkimukseni avulla he voivat saada inspiraatiota ja uutta tietoa aiheesta. Toiseksi se hyödyttää taidekenttää yleisesti, koska se auttaa kehittämään uusia tapoja kertoa tarinoita visuaalisesti ainutlaatuisella tavalla. Lisäksi se voi hyödyttää myös kuvataiteen opiskelijoita ja opettajia, jotka haluavat saada uusia ideoita opetukseen.

2 SARJAKUVIEN HISTORIA JA ILMAISUKEINOT

2.1 Sarjakuvan historiaa

Sarjakuvalla tarkoitetaan tarinaa, jossa yhdistyy kuva, teksti sekä erilaiset merkit. Tarina etenee ruudusta toiseen ja katsoja osaa yhdistää kuvien välisen jatkumon. Sarjakuvan ruutujen määrä voi vaihdella sarjakuvatekijän tyylin mukaan. Tuhansien vuosien takaiset luolamaalaukset sekä Egyptin hieroglyfit voi ajatella olevan varhaisia esimerkkejä sarjakuvan tyyllisestä ilmaisusta. (Mediametka 2023.)

Sarjakuva kattaa hyvin laaja-alaisesti erilaisia tyyliuuntauksia ja alakäsitteitä. Sarjakuvakirjat (Comic book) ovat tyypillisesti jaksottaisia tarinoita, jotka yhdessä muodostavat laajemman tarinakaaren. Tunnetuimmat sarjakuvakirjat ovat super-sankarit tarinoita, kuten Teräsmies ja Hämähäkkimies. Toinen alalaji sarjakuvalla on sarjakuvaromaani (Graphic novel), joka on sivumäärältään pidempi kuin sarjakuvakirja ja tyypillisesti kattaa koko tarinan. Esimerkki sarjakuvaromaanista on Art Spiegelmanin kaksiosainen Maus. Sarjakuvastrippi (Comic strip) sen sijaan on lyhyt, tyypillisesti kolmesta ruudusta koostuva lyhyt sarjakuva, jota näkee yleensä sanomalehdissä, kuten Bill Wattersonin tunnettu Lassi ja Leevi (kuvio 1).

Kuvio 1. Esimerkki Lassi ja Leevi - sarjakuvasta (Watterson 1995)

2.2 Sarjakuvan moninaiset ilmaisukeinot

Sarjakuvat ovat monipuolinen ja visuaalinen tapa kertoa tarinoita, ja niissä käytetään monia erilaisia ilmaisukeinoja. Näitä ovat esimerkiksi paneelirakenne, puhe- ja ajatuskuplat ja tekstit. Paneelirakenne viittaa siihen, miten sarjakuvan

ruudut on aseteltu sivulle. Paneelit voivat olla erikokoisia ja erimuotoisia, ja niiden järjestys voi vaikuttaa tarinan etenemiseen. Puhe- ja ajatuskuplat ovat keskeinen osa sarjakuvaa, sillä ne välittävät hahmojen puheet ja ajatukset. Kuplat voivat olla erimuotoisia ja erivärisiä, ja ne voivat sijaita eri puolilla kuvaa. Tekstit ovat myös tärkeä osa sarjakuvaa. Tekstit voivat sisältää kerronnan lisäksi myös ääniefektejä ja hahmojen ajatuksia. (Difference Engine 2018.)

Sarjakuvan tyylin voi ajatella koostuvan kolmesta tekijästä: tekijän piirrostavasta sekä siitä, kuinka tekijä sommittelee ruudut sivulle ja kuinka tarina etenee ruudulta toiselle. Näistä piirrostapa on tyypillisesti se, johon lukija kiinnittää ensin huomion. Tarinan narratiiviin sisältyy se, mitä tarinassa kerrotaan ja miten se kerrotaan. Narratiiviin voi vaikuttaa monin visuaalisin keinoin, kuten ruutujen määrän ja koon vaihteluilla sekä sillä millaista värimaailmaa ja tekstuaalisia keinoja tekijä käyttää. (Lintula 2020.) Esimerkiksi Kati Närhen sarjakuvakirjassa *Ei mikään* (kuvio 2) kuva ja teksti on monella aukeamalla eroteltu omalle sivulleen, joissain sivuilla tekstiä ja kuvaa on yhdistetty ja toisinaan kuva peittää koko aukeaman.

Kuvio 2. Aukeaman kokoinen kuvitus Kati Närhen kirjasta *Ei mikään* (Närhi 2020)

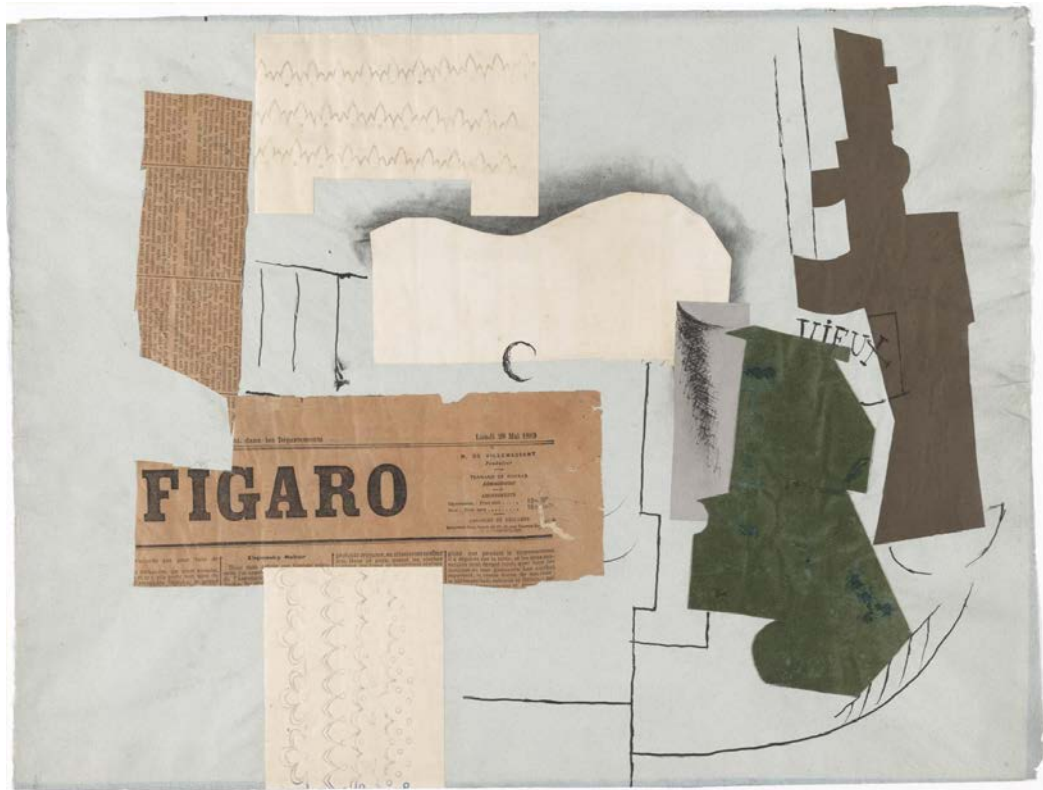
Shaun Tanin sarjakuvakirja *The Arrival* (kuvio 3) kertoo tarinan pakolaisuudesta surrealistisella tyyllillä ilman tekstiä ja mustavalkoisessa värimaailmassa. Narratiivin ei siis välttämättä tarvitse olla tiettyjen olemassa olevien raamien sisällä.

Kuvio 3. Ote Shaun Tanin sarjakuvakirjasta *The Arrival*: *Street life*, 2004-5, grafiittikynä, digitaalisesti värjätty, 60 x 40cm (Tan 2004)

3 SEKATEKNIikka

Sekatekniikka on taiteen muoto, jossa yhdistetään erilaisia perinteisen sekä digitaalisen taiteen tekniikoita. Sekatekniikan käytön historian voidaan sanoa alkaneen vuonna 1912 taiteilijoiden Pablo Picasson ja Georges Braquen toimesta. (Gaviola 2022.) George Braque käytti piirrosasetelmissaan valmiiksi painettuja papereita ja Pablo Picasso seurasi hänen perässään käyttämällä sanomalehtiä. Tunnettu varhainen sekatekniikan teos on Pablo Picasson kollaasi *Bottle of Vieux Marc, Glass, Guitar and Newspaper* vuodelta 1913, jossa paperille on yhdistelty paperinpaloja ja piirrettyjä viivoja kuvaamaan abstraktilla tavalla kitaraa, lasia ja viinipulloa (kuvio 4). (Tate 2016.)

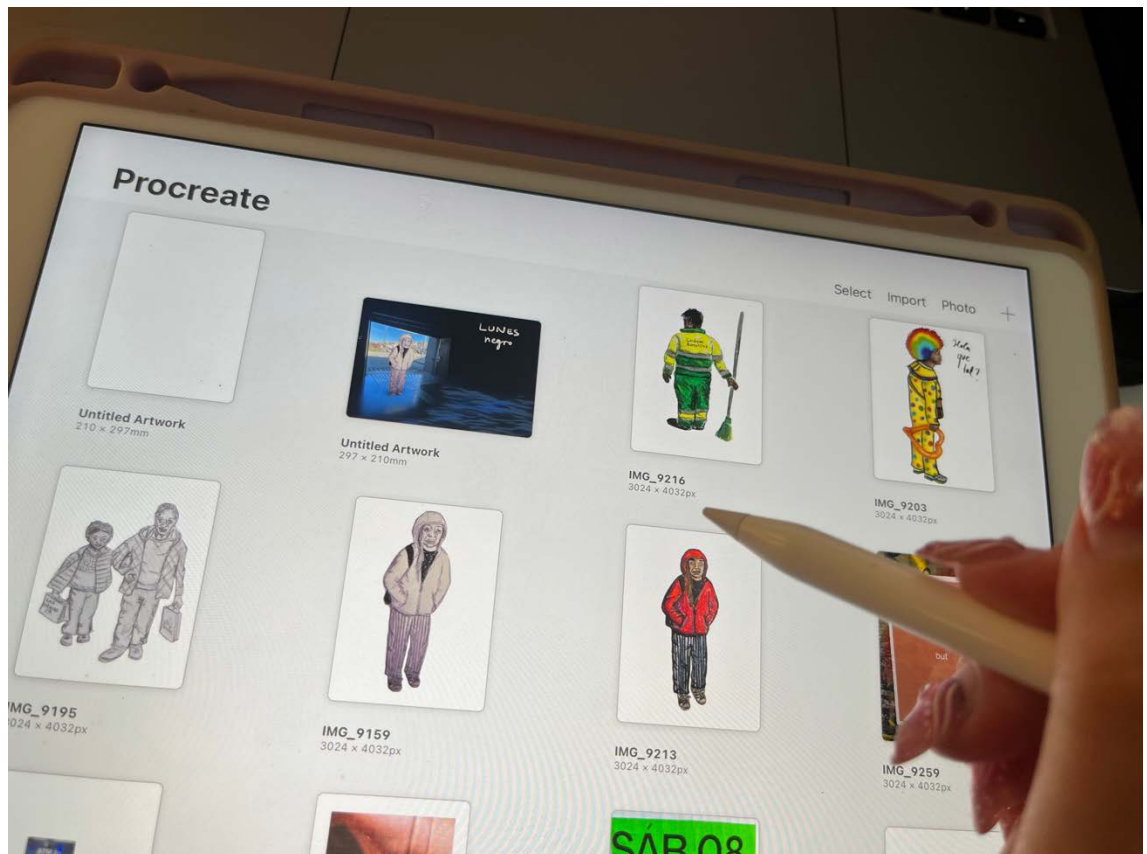
Kuvio 4. Pablo Picasson (1912), *Bottle of Vieux Marc, Glass, Guitar and Newspaper*

Sekatekniikka antaa tekijälle vapauden irtautua erilaisten taidemuotojen rajoista ja saada uutta ulottuvuutta teokseen. Tyylien sekoittamiselle ei ole rajoja tai sääntöjä. Sekatekniikan tyylejä ovat esimerkiksi kollaasi, assemblaasi eli esinekooste, muutettu kirja, installaatiot sekä erilaisten perinteisten tyyllilajien sekoitus. (Mojarto 2021.)

4 SARJAKUVAKIRJAN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

4.1 Kuvittaminen ja erilaiset materiaalit

Tarkoitukseni on tehdä sarjakuvakirja sekatekniikalla, jolla tarkoitetaan erilaisien tekniikoiden yhdistämistä. Tämä sisältää itsessään eri tekniikoita kuten piirtämistä, maalausta ja digitaalisen taiteen tekniikoita. Jokaisen kuvituksen pohjana toimii valokuva. Riippuen kuvituksesta käytän lisäksi lyijykyniä, tusseja, öljypastelliita, akvarelli- ja akryylimaalajeja sekä digitaalista piirtämistä ja maalaamista. Jokainen eri materiaali ja tekniikka sekä niiden yhdistelmät antavat ainutlaatuisia ja erilaisia näkökulmia tarkastella ympärillämme tapahtuvia arkisia hetkiä. Käytän digitaaliseen piirtämiseen ja eri kuvien yhdistämiseen suurimmaksi osaksi Procreate-sovellusta iPad Air 3 -tabletilla (kuvio 5). Lisäksi käytän apuna myös Adobe Photoshopia tietokoneella esimerkiksi valokuvien käsittelyyn.

Kuvio 5. Procreate-sovelluksen näkymä

Kuvitusprosessini etenee niin, että otan ensin valokuvia mielenkiintoni herättävistä asioista ja ihmisistä. Lisäksi kiinnitän huomiota moniin yksityiskohtiin kaupungilla, ja valokuvaan ne, jotta voin liittää ne kuvituksiini tunnelmaa luoviksi elementeiksi. Näitä yksityiskohtia voivat olla esimerkiksi sanomalehdet kadulla, kasvien lehdet ja kukat, roskat, mainokset, julisteet, graffitit sekä tarrat ja ilmoitukset seinillä. Kiinnitän myös jatkuvasti huomiota ympärilläni oleviin ihmisiin, ja siihen mitä he sanovat ja tekevät, jotta voisin myöhemmin ikuistaa heidät. Materiaalin keräämisen jälkeen käyn läpi valokuvat ja valitsen niistä ne, jotka inspiroivat minua eniten. Näistä valokuvista valitsen myös ihmisiä, jotka tavalla tai toisella puhuttelevat minua, ja piirrän heidät joko paperille tai digitaalisesti tabletilla.

Näiden pääelementtien valmistumisen jälkeen sommittelen piirtämäni tai maalaamaani hahmoa eri valokuvien päälle miettien mitkä niistä sopisivat parhaiten yhteen. Viimeistelen kuvituksen yksityiskohdilla, jotka liittyvät jollain tavalla kyseiseen valokuvaan. Näitä yksityiskohtia voi olla esimerkiksi valokuva julisteessa näkyvästä päivämäärästä tai teksti laulun sanoista, jotka kuvaavat kuvituksen tunnelmaa. On inspiroivaa antaa itselleen vapaat kädet hyödyntää mitä tahansa materiaaleja ympärillään. Se laittaa ajattelemaan luovasti ja auttaa tarkastelemaan jokaista kadun kulmaa uudella tavalla. Jopa puun tekstuurissa tai rapistuneessa seinässä voi alkaa näkemään potentiaalista materiaalia hyödynnettäväksi kuvituksissa.

4.2 Kuvitusten aiheiden valinta

Asun opinnäytetyön teon aikana Barcelonassa, josta kerään inspiraatiota kuvitukseen arkipäiväisistä hetkistä. Esimerkiksi minusta on kiinnostavaa, miten monet apteekit Barcelonassa ovat säilyttäneet vanhan julkisivunsa. Halusin ikuistaa yhden näistä apteekeista ja piirtää digitaalisesti sen edustalle ihmisiä, joita näin kävelemässä siellä. Teoksessa on yhdistetty valokuvaa ja digitaalista piirtämistä (kuvio 6). Valokuva on otettu Carrer de Colomin ja vilkkaan La Ramblan risteyksessä olevan apteekin edessä. Teoksessa sekoittuu nykyajan ihmiset ja vanha arkkitehtuuri arkisessa hetkessä. Digitaalisen piirroksen avulla saa luotua iluusiota ajan pysähtyneisyydestä.

Valokuva on rosainen ja täynnä erilaisia tekstuureita, kun taas piirrokset ovat yksinkertaisia ja sarjakuvamaisia. Samoin valokuvan väriskaala on laaja, mutta piirroksissa käytetään vain kahta väriä, keltaista ja mustaa. Teos jakaantuu kolmeen osaan. Ylhäältä alaspäin edetessä teoksen elementit lisääntyvät. Alaosa on todella vilkas. Siinä on paljon liikettä, sillä ihmiset ovat eri asennoissa ja kävelevät eri suuntiin. Se on myös teoksen ainoa osa, jossa on digitaalisuutta. Keskiosassa huomio kiinnittyy kirkkaaseen lamppuun sekä holvikaareen ja yläosassa parvekkeisiin ja siniseen taivaaseen.

Vaikka teoksessa on paljon liikettä, siinä on silti rauhallinen tunnelma. Vaikka teoksen elementit ja ominaisuudet ovat keskenään täysin eri maailmoista, ne luovat silti harmonisen kokonaisuuden.

Kuvio 6. Sekatekniikalla toteutettu teos

Aloin tässä vaiheessa hahmottelemaan myös aukeamaa, johon teos sijoittuisi kirjassa (kuvio 7). Haluan teoksen lisäksi aukeamalle muitakin elementtejä, kuten piirroksia tai valokuvia yksittäisistä asioista. Tällä aukeamalla nämä elementit ovat digitaalisesti piirretty palmu ja netistä ladattu kuva vanhasta El País -sanomalehdestä. Tulen korvaamaan kyseisen kuvan sanomalehdestä myöhemmässä vaiheessa itse ottamaani valokuvaan ajankohtaisesta sanomalehdestä.

Kuvio 7. Luonnos sarjakuvakirjan aukeamasta

Olen tarkastellut paljon ihmisiä arkisissa askareissaan, kuten esimerkiksi kaupungin siistijöitä töissään. Halusin antaa heidän tekemälleen tärkeälle työlle arvostusta omistamalla yhden kuvituksista katua lakaisevalle henkilölle (kuvio 8). Kuvitus on tyyliltään hyvin yksinkertainen ja hieman päiväkirjamainen. Siinä on paperille öljypastelliiduilla piirretty siistijä kirkkaissa keltavihreissä työvaatteissaan vasten valokuvaa öisellä kadulla. Aukeaman vasemmalla puolella on valokuva roskapusseista sekä valokuva päivämäärästä julisteessa, jonka alle olen kirjoittanut digitaalisesti espanjaksi ”huhtikuu 2023”.

SÁB 08
 ABRIL 2023

Kuvio 8. Kuvitus kaupungin siistijästä

Kuvitusten aiheet voivat olla käytännössä mitä tahansa. Tärkeintä on olla avoin ja kiinnostunut ympäristöstään. Kun tutkii, kuuntelee ja tarkkailee jatkuvasti ihmisiä ja paikkoja ympärillään, kohtaa varmasti sellaisia mielenkiintoa herättäviä asioita tai ilmiöitä, jotka haluaisi ikuistaa kuvitukseksi.

4.3 Tarinankerronta sarjakuvan avulla

Sarjakuvan avulla tarinankerronnan mahdollisuudet ovat lähes rajattomat. Erityisesti kun sen kuvittaa sekatekniikkaa käyttämällä, vain mielikuvitus ja omat kuvankäsittelytaidot ovat rajana. Siitä on hyötyä, jos tuntee ennestään sarjakuvan ilmaisukeinoja, kuten esimerkiksi sitä, miten tietyn kokoinen ruutu tai teksti vaikuttaa kuvituksen tunnelmaan. Kuitenkin tekemällä ja kokeilemalla erilaisia tyyliä oppii parhaiten. Vaikka sarjakuvan maailmassa on olemassa paljon erilaisia sääntöjä, ei niitä ole kuitenkaan pakko noudattaa. Kuvaa ja tekstiä voi yhdistää niin kuin parhaaksi näkee kertoakseen haluamansa tarinan.

Minun sarjakuvassani ei ole varsinaista tarinaa, jota seurataan. Kirja on päiväkirjatyylinen ja näyttää pieniä hetkiä tavallisten ihmisten elämästä Barcelonassa (kuvio 9), jossa asuin opinnäytetyöprosessin aikana.

Kuvio 9. Maisema Barcelonan Bogatell-rannalla

Jokainen kuvitus on oma pieni tarinansa. Jokaisella aukeamalla haluan näyttää erilaisen tilanteen, joten myös niiden ilmaisussa on käytettävä erilaisia keinoja. Eri tyylien, tekniikan ja ilmaisukeinojen valitsemiseen vaikuttaa moni asia, mutta ensimmäisenä ajattelen sitä, millaisen tunnelman haluan kuvitukseen luoda.

Tunnelman luomisessa täytyy miettiä esimerkiksi värimaailmaa ja kuvakulmia. Tummat ja kylmät värit, kuten esimerkiksi harmaa, musta, sininen ja violetti, voivat auttaa luomaan surullisen tunnelman. Tiettyjen kuvakulmien käyttö voi myös auttaa tietyn tunnelman saavuttamisessa. Esimerkiksi ylhäältä alaspäin osoittava kuvakulma voi saada hahmot näyttämään pieniltä ja heikkoilta, mikä voi lisätä surullista tunnelmaa. Myös melankolisilla sanoilla tai lauseilla voi muokata kuvan

tunnelmaa haluamaansa suuntaan. Kuviossa 10 olen käyttänyt näyttökuvaa Ginebras-yhtyeen laulun ”Lunes negro” sanoituksista, ja kirjoittanut sivulle isolla ”Lunes negro” joka tarkoittaa suomeksi ”musta maanantai”.

Kuvio 10. Musta maanantai –teksti tehokeinona

Piirtämäni hahmo näyttää todella väsyneeltä ja surkealta. Lisäksi hahmo on piirretty pelkästään lyijykynällä, joten se on väreiltään harmaa ja musta. Lyijykynä materiaalina kuvastaa myös hahmon mielentilan heikkoutta. Se on kuin pelkkä varjo tai haamu, joka on helppo pyyhkiä pois. Hahmo on kävelemässä yksin värikkästä ulkoilmasta synkkään pimeään tilaan, jossa tummansiniset aallot näyttävät vievän hänet mukanaan. Kaikki nämä tekijät lisäävät kuvituksen negatiivista tunnelmaa. Vastakohtaisesti lämpimät ja kirkkaat värit, alhaalta ylöspäin osoittavat kuvakulmat, jotka voi saada hahmot näyttämään suurilta ja voimakkailta, läheiset kuvakulmat, jotka korostavat hahmojen ilmeitä ja eleitä sekä iloiset ja rohkeat sanat tai lauseet voivat auttaa positiivisen tunnelman saavuttamisessa. (Photo-Video Creative 2017.)

5 ELÄMÄÄ BARCELONASSA -SARJAKUVAKIRJAN TYÖPROSESSI

Työprosessini Elämää Barcelonassa –sarjakuvakirjan luonnoksen parissa eteni niin, että otin paljon valokuvia Barcelonan kaduilla hetkistä, ihmisistä ja erilaisista yksityiskohdista, jotka kiinnittivät huomioni. Valitsin kuvista parhaat, ja mietin, millaisten materiaalien ja tekniikoiden yhdistelmä niihin sopisi parhaiten. Tämän jälkeen piirsin kuviin hahmot joko digitaalisesti tai perinteisesti paperille lyijykynällä tai öljypastelliliiduilla. Otin valokuvat paperille piirretyistä hahmoista. Siirsin ne Procreate-sovellukseen, jossa leikkasin ne irti taustastaan. Yhdistin hahmot ja valokuvat Procreate-sovelluksessa. Tarvittaessa muokkasin esimerkiksi teosten värejä Adobe Photoshop-sovelluksen avulla. Viimeisenä lisäsin tekstiä kirjoittamalla digitaalisesti Procreatella. Prosessissa täytyi jatkuvasti pitää mielessä myös kirjan taitto, eli se, miltä kuvitus tulee näyttämään fyysisenä painoksena. Sarjakuvakirjan luonnoksen ensimmäisellä aukeamalla on kuvitus apteekista ja sen edustalla olevista ihmisistä (kuvio 11).

Kuvio 11. Elämää Barcelonassa -sarjakuvakirjan aukeama 1

Teoksessa on yhdistetty valokuvaa ja digitaalista piirtämistä. Tälle aukeamalle lisäksi yksityiskohdiksi digitaalisesti piirretyn palmun ja ajankohtaisen sanomalehden, jonka löysin kadulta. Lisäksi kirjoitin sivulle digitaalisesti saman päivämäärän kuin sanomalehdessä. Teoksessa sekoittuu nykyajan ihmiset ja vanha arkkitehtuuri arkisessa hetkessä. Digitaalisen piirroksen avulla on luotu illuusiota ajan pysähtyneisyydestä.

Toisen aukeaman kuvituksessa (kuvio 12) on pääosassa pellen asuun pukeutunut ihminen, joka seisoo yksin ilmapallo kädessä Katalonia-aukiolla. Teksti hänen päänsä yläpuolella antaa ymmärtää, että hän yrittää saada muiden huomion sanomalla heille ”¡Hola! ¿Que Tal?”, eli ”Hei! Mitä kuuluu?”. Kuvitus koostuu laajakulmavalokuvasta ja piirretystä hahmosta. Pellepukuiset ihmiset ovat yllättävän yleinen näky Barcelonan kaduilla, ja valitettavasti yleensä he yrittävät huijata rahaa turisteilta eri keinoin. Tämän takia hänet näytetään kuvassa yksinäisenä, sillä hänet halutaan kiertää kaukaa huijaamisen pelossa. Hahmo on piirretty ensin paperille öljypastelliliiduilla, jonka jälkeen se on kuvattu, siirretty tabletille ja sen päälle on piirretty digitaalisesti. Teksti on kirjoitettu digitaalisesti piirtämällä. Katse kiinnittyy ensin aukeaman keskellä sijaitsevaan rakennukseen ja pilviin, josta se nopeasti siirtyy värikkääseen hahmoon vasemmalla puolella. Pelle katsoo aukeaman oikealle puolelle, joka myös luontevasti johdattaa katseen sinne.

Kuvio 12. Elämää Barcelonassa -sarjakuvakirjan aukeama 2

Aukeamalla 3 on kuvattu vanhempi pariskunta kävelemässä ostoskassit kädes-
sään (kuvio 13). Kuvituksessa on todella lämmin tunnelma, sillä hahmot hymyile-
vät ja pitävät toisiaan kädestä kiinni. Myös eteenpäin käveleminen luo tilanteesta
positiivisen mielikuvan. Kuvitus koostuu valokuvista (maa, punainen paita ja os-
toskassit), lyijykynäpiirroksista (hahmot) sekä digitaalisesta piirroksesta (tausta
ja teksti päivämäärästä). Värimaailma on rajoitettu harmaisiin, mustiin, valkoisiin
ja punaisiin sävyihin. Pariskunnan takana olevan rakennuksen piirtojälki on huo-
letonta, mikä antaa vaikutelman siitä, että hahmoilla on suurin merkitys tässä.
Kuvituksessa. Se kuvastaa sitä, miten he ovat toistensa maailma, missä tahansa
kulkevatkin.

Kuvio 13. Elämää Barcelonassa -sarjakuvakirjan aukeama 3

Neljännellä aukeamalla on hahmo, joka on kävelemässä yksin värikkästä ulkoilmasta synkkään pimeään tilaan, jossa tummansiniset aallot näyttävät vievän hänet mukanaan (kuvio 14).

Kuvio 14. Elämää Barcelonassa -sarjakuvakirjan aukeama 4

Viidennen, eli viimeisen aukeaman kuvitus on tyyliltään hyvin yksinkertainen ja hieman päiväkirjamainen. Siinä on paperille öljypastelliliiduilla piirretty siistijä kirkkaissa keltavihreissä työvaatteissaan vasten valokuvaa öisellä kadulla (kuvio 15). Kontrasti kirkkaiden vaatteiden ja tummansävyisen kuvan välillä tekee tunnelmasta mielenkiintoisen. Aukeaman vasemmalla puolella on valokuva roskapusseista sekä valokuva päivämäärästä julisteessa, jonka alle olen kirjoittanut digitaalisesti espanjaksi "huhtikuu 2023". Kuvituksen tunnelma on aavistuksen surullinen, sillä hahmo vaikuttaa yksinäiseltä. Aukeaman vasen puoli on jätetty suurelta osin tyhjäksi, joten katse keskittyy pääosin oikealle puolelle hahmoon ja valokuvaan kadusta. Kuvituksen vasen puoli on kuin päiväkirjan sivu, johon ei ole kirjoitettu muuta kuin päivämäärä. Sivun muuten tyhjä paitsi siinä on kaksi roskapussia. Tämän voisi tulkita kuvastavan hahmon mielentilaa. Sitä, miten hänen omassa elämässään ei ole muuta sisältöä kuin työ.

SÁB 08
ABRIL 2023

Kuvio 15. Elämää Barcelonassa -sarjakuvakirjan aukeama 5

6 POHDINTA

Lähdin tutkimaan opinnäytetyöni avulla sitä, miten suunnitella sekatekniikalla tehty sarjakuvakirja. Lyhyt vastaus tähän kysymykseen on tutkimalla, kuuntelemalla, tarkkailemalla sekä olemalla avoin ja kiinnostunut ympäristöstään. Tutkimuskysymystä täsmentäen ja konkretisoiden pohdin myös mitä eri tekniikoita ja materiaaleja sarjakuvakirjan teossa voi käyttää ja kuinka ne vaikuttavat kirjan kerrontaan ja sitä, miten sekatekniikan käyttö vaikuttaa taiteelliseen ilmaisuun ja kuinka se voi luoda uusia ja erilaisia visuaalisia kokemuksia sarjakuvakirjan kontekstissa. Tekniikoita ja materiaaleja valitessa vain oma mielikuvitus ja osaaminen ovat rajana. Käytin itse pääosin valokuvia, piirtämistä sekä paperille että digitaalisesti tabletille ja tekstiä. Piirtämiseen käytin lyijykyniä, tusseja ja öljypastelliita. Valokuvat otin Apple iPhone13 -puhelimella. Editoin kuvia sekä Adobe Photoshopilla ja iPadin Procreate-sovelluksella.

Jo pelkästään piirtotyyliä vaihtamalla voi tuoda paljon muutoksia kuvituksen ilmaisuun, ja sitä kautta sarjakuvakirjan kerrontaan. Koen, että nykypäivän kuvataiteilijan on hyvä taitaa useampien materiaalien käyttöä. Ne rikastuttavat sarjakuvan visuaalista ilmaisuja ja eri tekniikoilla voi korostaa erilaisia asioita. Kun miettii jatkuvasti, mitä materiaaleja ja tekniikoita voisi hyödyntää taiteellisessa työskentelyssä, tulee ajatelleeksi omien totuttujen tapojen ulkopuolelta ja näin saada entistä luovempia ideoita. Vaikka minulla ei ollut aiempaa kokemusta sarjakuvien teosta, yleisellä tasolla olen tyytyväinen saavuttamiini tuloksiin. Todistin sen, että on mahdollista tehdä tyyliään yhtenäinen sarjakuvakirja käyttämällä sekatekniikkaa.

Sarjakuvakirjani luonnoksen avulla on mahdollista toteuttaa kokonainen sarjakuvakirja kehittämälläni teemalla sekä tekniikoilla. Kirja voi keskittyä esimerkiksi vain Barcelonaan, tai laajemmin koko Espanjaan. Toisaalta on mahdollista tehdä kuvituksia myös pidemmällä aikavälillä matkustaessa ympäri Eurooppaa tai koko maailmaa, jolloin myös kirjasta kiinnostuneiden kohderyhmä kasvaisi. Aihe on niin laaja ja sekatekniikka sopii siihen tyylinä hyvin, joten matkustusaiheisista kirjoista voisi tulevaisuudessa tehdä myös kokonaisen sarjan kehittämälläni tyyllillä.

LÄHTEET

Difference Engine, 2018. Elements of comics. Viitattu 18.4.2023
<https://differenceengine.sg/for-educators/elements-of-comics/>.

Gaviola, J. 2022. What is Mixed Media Art: The Common Types. Skill Success 29.9.2022. Viitattu 15.1.2023 <https://blog.skillsuccess.com/what-is-mixed-media-art/>.

Griep, M & Miller, J. J. 2022. Comics and graphic novel sales grew over 60 % in 2021. ICv2 30.6.2022. Viitattu 13.1.2023
<https://icv2.com/articles/markets/view/51531/comics-graphic-novel-sales-grew-over-60-2021>.

Lampela, K. 2017. Taiteellinen tutkimus metodologisessa maisemassa. Agon, 54, 2/2017. Viitattu 15.1.2023 <http://agon.fi/article/taiteellinen-tutkimus-metodologisessa-maisemassa/>.

Lintula, H. 2020. Tyyllilajia etsimässä. Mignola-tyylin käyttö osana Kartanon kummitus -sarjakuvaproduktiota. Pro gradu -tutkielma. Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta. Viitattu 15.1.2023 <https://core.ac.uk/download/pdf/323363597.pdf>.

Mediametka 2023. Sarjakuvan perusteet. Viitattu 15.1.2023
<https://mediametka.fi/oppimateriaali/sarjakuvan-perusteet/>.

Mojarto 2021. What Are the Major Types Of Mixed Media Art? Viitattu 15.1.2023 <https://blog.mojarto.com/what-are-the-major-types-of-mixed-media/>.

Närhi, K. 2020. Ei mikään. Galleria Kuvitus. Kuvittajat. Viitattu 17.4.2023
<https://kuvittajat.fi/gallery-exhibitions/kati-narhi?cn-reloaded=1>.

Photo-Video Creative 2017. Camera Angle and Your Emotions: How High and Low Camera Angle Influence Your Photo. Viitattu 23.4.2023
<https://photovideocreative.com/en/camera-angle-and-your-emotions-how-high-and-low-camera-angle-influence-your-photo/>.

Picasso, P. 1912. Bottle of Vieux Marc, Glass, Guitar and Newspaper.

Suomen Kustannusyhdystys 2021. Vuositolasto 2021. Viitattu 13.1.2023
<http://tilastointi.kustantajat.fi/vuositolasto/kokonaismyynti-kirjallisuuslajeittain/2021>.

Tan, S. 2004. Street life. The Arrival. Viitattu 19.4.2023
<https://www.shauntan.net/arrival-book>.

Tate 2016. Pablo Picasso Bottle of Vieux Marc, Glass, Guitar and Newspaper 1913. Viitattu 15.1.2023 <https://www.tate.org.uk/art/artworks/picasso-bottle-of-vieux-marc-glass-guitar-and-newspaper-t00414>

Watterson, B. 1995. Calvin & Hobbes. Kansas City, Missouri: Andrews McMeel Publishing.